

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 543/2024-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Panorama Koliba, s.r.o.**, Šulekova 2, Bratislava, zastúpenej HHB advokátska kancelária s.r.o., Andreja Kmeťa 576/13, Martin, proti upovedomeniu Krajskej prokuratúry v Bratislave č. k. 1KPt229/24/1100-8 z 1. júla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 28. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a na majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 1 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 11 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) upovedomením krajskej prokuratúry o preskúmaní zákonnosti postupu prokurátora. Sťažovateľka navrhuje napadnuté upovedomenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

2. Sťažovateľka je obchodná spoločnosť, ktorá vystupovala najprv ako oznamovateľ trestnej činnosti a následne v procesnom postavení poškodenej voči úkonom jej bývalého konateľa, ktorý bol z tejto funkcie odvolaný 3. septembra 2019. Napriek tomu 13. septembra 2019 bývalý konateľ osobne na pobočke banky zadal príkaz na vykonanie dvoch platieb z účtu sťažovateľky. Jedna platba vo výške 100 000 eur bola zrealizovaná v prospech osobného účtu konateľa a druhá platba vo výške 400 000 eur bola zrealizovaná na bankový účet poľskej obchodnej spoločnosti BLUESUN ENERGY LLC. Túto platbu sa sťažovateľke podarilo v banke zablokovať a z jej účtu napokon neodišla. Platba 100 000 eur sa zrealizovala a bývalý konateľ ju sťažovateľke nevrátil.

3. Uznesením vyšetrovateľa zo 16. decembra 2019 bolo konateľovi vznesené obvinenie pre pokračovací obzvlášť závažný zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1 a 4 písm. a) Trestného zákona v časti dokonaný a v časti v štádiu pokusu. Proti tomu podal obvinený sťažnosť, ktorú dôvodil tým,

že nebol nikým informovaný o odvolaní z funkcie konateľ'a a k obom vytýkaným platbám existoval právny dôvod. V prípade platby 100 000 eur išlo o pôžičku poskytnutú mu sťažovateľkou na základe zmluvy o pôžičke a platbu 400 000 eur odôvodnil zmluvou uzavretou medzi sťažovateľkou a zahraničnou spoločnosťou. O sťažnosti rozhodla okresná prokuratúra tak, že uznesením z 26. júna 2020 zrušila uznesenie o vznesení obvinenia konateľovi a vyšetrovateľovi uložila, aby vo veci konal a rozhodol. V rámci tohto uznesenia prokurátor okrem iného konštatoval, že v trestnom konaní bude potrebné preveriť to, či vôbec došlo k uzavretiu zmluvy so zahraničnou spoločnosťou.

4. Spolu s vrátením spisu vyšetrovateľovi dal prokurátor vyšetrovateľovi pokyn na ďalší postup vo vyšetrovaní, v ktorom vyjadril pochybnosti o platnosti zmluvy so zahraničnou spoločnosťou. Preto uložil vyšetrovateľovi preveriť uzavretie tejto zmluvy, ako aj samotnú zahraničnú spoločnosť. Prokurátor konštatoval, že z hľadiska vyvodenia trestnej zodpovednosti podozrivého je však rozhodujúce to, či mal alebo nemal vedomosť o odvolaní z funkcie konateľ'a.

5. Uznesením vyšetrovateľ'a z 26. apríla 2023 došlo k prerušeniu trestného stíhania, pretože sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe. Proti uzneseniu o prerušení trestného stíhania podala sťažovateľka sťažnosť, ktorá bola zamietnutá uznesením okresnej prokuratúry zo 7. júla 2023. Sťažovateľka v novembri 2023 podala návrh na pokračovanie v trestnom stíhaní, dôvodiac, že z vykonaného dokazovania vyplývajú skutočnosti, ktoré opodstatňujú vedenie trestného stíhania proti určitej osobe. Návrhu sťažovateľky vyšetrovateľ nevyhovел, o čom ju stručne upovedomil listom z 21. novembra 2023. Sťažovateľka s názorom vyšetrovateľ'a nesúhlasila, preto požiadala podľa § 210 Trestného poriadku prokurátora o preskúmanie postupu vyšetrovateľ'a, ktorý v postupe vyšetrovateľ'a nezistil žiadne pochybenie. O tomto závere sťažovateľku informoval prokurátor okresnej prokuratúry podaním z 29. januára 2024. Osobitne poukázal na to, že sa nepodarilo preukázať, že podozrivý mal vedomosť o odvolaní z funkcie konateľ'a, a teda že konal s vedomím, že už nie je konateľom.

6. Sťažovateľka s týmto záverom nesúhlasila, pretože podľa jej názoru bolo dôvodné rozhodnúť o pokračovaní v trestnom konaní, prípadne vzniesť obvinenie podozrivému. Preto požiadala 4. apríla 2024 o preskúmanie postupu dozorového prokurátora. Žiadosť sťažovateľky preverila krajská prokuratúra, ktorá sa plne stotožnila s postupom a rozhodnutím vyšetrovateľ'a o prerušení trestného stíhania. Rozhodujúcou skutočnosťou pre tento postup bolo to, že sa nepodarilo zistiť, že konateľ mal vedomosť o odvolaní z funkcie. Preto bola žiadosť sťažovateľky vyhodnotená ako nedôvodná, o čom ju upovedomila krajská prokuratúra listom zo 14. mája 2024. Sťažovateľka následne požiadala generálnu prokuratúru o preskúmanie postupu krajskej prokuratúry pri výkone právomoci a vybavení jej podnetu. Jej žiadosť preskúmal krajský prokurátor, ktorý v napadnutom upovedomení z 1. júla 2024 konštatoval, že žiadosť neobsahuje žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali vplyv na zistený skutkový stav a jeho právne hodnotenie. Žiadosť sťažovateľky vyhodnotil ako nedôvodnú. Plne sa stotožnil s postupom dozorového prokurátora vo veci a zdôraznil, že z práva oznamovateľ'a nevyplýva právo na to, aby sa orgány činné v trestnom konaní stotožnili s jeho právnym názorom či predstavami.

II

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka namieta, že krajská prokuratúra sa pri vybavení podnetu nevenovala otázkam týkajúcim sa platnosti oboch zmlúv uzatvorených konateľom. Aj keď je sťažnosťou napadnuté upovedomenie krajskej prokuratúry, sťažovateľka v podstatnej miere namieta závery uznesenia vyšetrovateľa o prerušení trestného stíhania, ktoré k ústavnej sťažnosti ani nepripojila. V ústavnej sťažnosti konfrontuje pokyny prokurátorky okresnej prokuratúry z júna 2020 vyšetrovateľovi po zrušení uznesenia o vznesení obvinenia. Podľa sťažovateľky už z tohto pokynu prokurátorky a následne z výsledkov dokazovania bolo preukázané, že podozrivý v čase realizácie sporných úhrad vedel o tom, že bol odvolaný z funkcie konateľa. Zároveň je podľa sťažovateľky nesporné, že zmluva o pôžičke, ako aj zmluva so zahraničnou spoločnosťou sú neplatné právne úkony, ktorými sa podozrivý snažil zastrieť svoje protiprávne konanie. Preto je pre sťažovateľku nepochopiteľné, prečo orgány činné v trestnom konaní za takejto situácie trestné stíhanie podľa § 228 Trestného poriadku prerušili. Zároveň však uvádza, že jej primárnym cieľom nie je vyvodenie trestnej zodpovednosti voči bývalému konateľovi, ale uplatnenie nároku na náhradu spôsobenej škody. Postupom orgánov činných v trestnom konaní sa výrazne sťažuje jej možnosť domáhať sa voči podozrivému jej náhrady. Prerúšením trestného stíhania, ktoré bolo odobrené napadnutým upovedomením, má sťažovateľka znemožnenú možnosť uplatniť si v trestnom konaní nárok na náhradu škody vo výške 100 000 eur, ktorá jej vznikla protiprávnym konaním podozrivého. Preto sa domáha aj ochrany základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 11 listiny.

III

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Sťažovateľka nesúhlasí s postupom orgánov činných v trestnom konaní, ktoré zhodne dospeli k záveru, že sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe. Preto vyšetrovateľ trestné stíhanie podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku prerušil, s čím sa plne stotožnil dozorový prokurátor a následne krajský prokurátor pri preskúmaní postupu dozorového prokurátora. Sťažovateľka argumentuje tým, že v konaní boli zistené skutočnosti, ktoré odôvodňujú vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe, konkrétne jej bývalému konateľovi.

9. Podanie trestného oznámenia ako formy inej ako súdnej ochrany nezaväzuje orgány činné v trestnom konaní začať na jeho základe trestné konanie. Subjektívne právo oznamovateľa na začatie trestného stíhania negarantuje ani ústava (II. ÚS 88/99, II. ÚS 42/00, III. ÚS 176/07) či dohovor (napr. Perez proti Francúzsku z 12. 2. 2004). Z čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého obsahom je základné právo na súdnu a inú právnu ochranu, vyplýva, že oznamovateľ trestnej činnosti má právo na to, aby sa kompetentný orgán (prokurátor, policajt) jeho oznámením zaoberal, nie však na to, aby výsledok konania zodpovedal jeho predstave. Porušiť toto právo môžu tieto orgány vtedy, ak by podania sťažovateľa ignorovali alebo nevenovali im pozornosť zodpovedajúcu ich povinnostiam (III. ÚS 324/05).

10. Článok 46 ods. 1 ústavy tak sťažovateľke garantuje právo, aby sa podaným trestným oznámením náležite zaoberal kompetentný orgán, ktorým bol vyšetrovateľ a následne prokurátor okresnej prokuratúry ako dozorový prokurátor, ktorých postup a rozhodnutie opakovane preskúmal

krajský prokurátor v napadnutom upovedomení. Pre rozhodnutie v trestnej veci bolo rozhodujúce, že sa vykonaným dokazovaním nepodarilo preukázať, že podozrivý bol informovaný o odvolaní z funkcie konateľa sťažovateľky. Tým nebolo objektívne preukázané, že prevod 100 000 eur bol bývalým konateľom realizovaný protiprávne, naopak, bol vyhodnotený ako pôžička poskytnutá na základe zmluvy o pôžičke. Nemožno sa stotožniť s tvrdením sťažovateľky, že platnosť zmluvy o pôžičke bola sporná, pretože už z uznesenia o zrušení uznesenia o vznesení obvinenia konateľovi vyplýva, že orgány činné v trestnom konaní jasne hodnotili túto zmluvu ako platnú. Rovnako vo vzťahu k zmluve, ktorú uzavrel konateľ so zahraničnou spoločnosťou BLUESUN ENERGY LLC, nemali orgány činné v trestnom konaní jednoznačný záver o jej neplatnosti. V tejto súvislosti boli realizované žiadosti o právnu pomoc do Poľska, čím bolo zistené, že osoba, ktorá zmluvu podpísala, bola oprávnenou osobou za túto spoločnosť konateľ a činnosť tejto spoločnosti bola zlučiteľná s informáciami na zmluve. Nepodarilo sa však výsluchom tejto a ďalšej osoby oprávnenej konateľ za spoločnosť overiť podrobnosti týkajúce sa zmluvy s touto spoločnosťou. Možno konštatovať, že sa nepreukázala zjavná svojvôľa, fiktívnosť či jasný rozpor so záujmami sťažovateľky uzavretím zmluvy so zahraničnou spoločnosťou. Pokiaľ nebolo v priebehu trestného konania jasne preukázané, že konateľ vedel o svojom odvolaní z funkcie, a zároveň nebolo preukázané, že by uzavretím zmluvy so zahraničnou spoločnosťou porušil povinnosť konateľa podľa § 135a Obchodného zákonníka, nie je záver vyšetrovateľa, že sa nezistili skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie proti určitej osobe, prejavom zjavného skutkového či právneho omylu. Vysvetlenie dozorového prokurátora, s ktorým sa plne stotožni krajský prokurátor, nie je svojvoľné. Aj keď sa krajský prokurátor v napadnutom upovedomení už nezaoberal konkrétnymi námietkami sťažovateľky, zotrvávajúc na závere o správnosti postupu dozorového prokurátora, nemožno ho hodnotiť ako nepreskúmateľné. V danom prípade išlo o opakovanú žiadosť o preskúmanie postupu prokurátora, pričom v predchádzajúcom upovedomení zo 14. mája 2024 bol sťažovateľke jasne vysvetlený nosný dôvod na prerušenie trestného konania, ktorým bola absencia vedomosti konateľa o odvolaní z funkcie.

11. Z uvedeného vyplýva, že orgány činné v trestnom konaní sa vecou riadne zaoberali a preverili. To, že záver, ku ktorému príslušné orgány dospeli, nezodpovedá očakávaniu sťažovateľky, nemožno hodnotiť ako porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Preto je napadnuté upovedomenie krajskej prokuratúry plne v súlade s požiadavkami vyžadovanými čl. 46 ods. 1 ústavy.

12. Ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia základného práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 11 listiny. Prerušenie trestného stíhania nie je prekážkou toho, aby sa sťažovateľka mohla domáhať zaplatenia sumy 100 000 eur od bývalého konateľa. Trestné konanie zďaleka nie je jediným postupom, ktorým sa sťažovateľka môže domôcť vrátenia peňažných prostriedkov.

13. Z čl. 6 ods. 1 dohovoru nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní [Dziedzic v. Poľsko, č. 50428/99, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 25. 11. 2003, bod 6; Helters v. Švédsko, č. 11826/85, rozsudok ESLP z 29. 10. 1991, bod 29; Kusmierek v. Poľsko, č. 10675/02, rozsudok ESLP z 21. 9. 2004, bod 48 a tiež II. ÚS 738/2016]. V prípade namietaného porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru, teda pri namietaní porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd poukazuje na okolnosť, že tento článok sa týka iba rozhodnutí súdov

rozhodujúcich o právach občianskej povahy alebo o opodstatnenosti trestného obvinenia osoby, ktorá je účastníkom konania pred súdom (II. ÚS 494/2014, IV. ÚS 132/2020, IV. ÚS 463/2020).

14. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy je potrebné uviesť, že jeho obsahom nie je základné právo alebo sloboda, ktorých ochrany by sa bolo možné domáhať ústavnou sťažnosťou podľa čl. 127 ústavy.

15. Ústavná sťažnosť je preto v celom rozsahu zjavne neopodstatnená a z toho dôvodu bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2024

Robert Šorl
predseda senátu